

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ของ
เทศบาลตำบลบ้านกลาง
อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ความหมายของการทุจริต สนิบน และผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การทุจริต

“**ทุจริตในภาครัฐ**” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ

“**ทุจริตต่อหน้าที่**” หมายความว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ สำหรับตนเอง หรือ ผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตาม กฎหมายอื่น

“**ประพฤติมิชอบ**” หมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจุกควบคุมดูแลการรับการเก็บรักษาหรือการใช้เงินหรือทรัพย์สิน ของแผ่นดิน

๒. สนิบน

สนิบน (Bribery) หมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้ กระทำการหรือไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หมายถึง

ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น เงิน ที่ดิน รถ ประโยชน์อื่นใด เช่น การสร้างบ้านหรือตกแต่งบ้านโดยไม่คิดราคา หรือคิดราคาขั้นต่ำ

๓. ผลประโยชน์ทับซ้อน คำว่า Conflict of Interest

มีผู้ให้คำแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น “การขัดกันแห่ง ผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล” หรือ “ประโยชน์ทับ ซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ขัดกัน” หรือจะแปลว่า “ผลประโยชน์ขัดแย้ง” หรือ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

คู่มือการปฏิบัติหน้าที่สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อมิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

“**ประโยชน์ส่วนบุคคล (Private Interests)** คือ การที่บุคคลทั่วไปในสถานะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว เครือญาติ พวก พ้อง หรือของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางธุรกิจ เป็นต้น”

“**ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ (Public Interests)** คือ การที่บุคคลใดๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะเอกชน การกระทำการใดๆ ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์หรือมีการกระทำในลักษณะต่างๆ กัน ที่เหมือนหรือคล้ายกับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการกระทำในสถานะเอกชน จะมีความแตกต่างกันที่วัตถุประสงค์เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน

“**การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)**” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็น การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบต่างๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจ ในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำใดๆ หรือดำเนินการดังกล่าว นั้น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในทางการเงิน หรือประโยชน์อื่นๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง”

๔. รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มีได้หลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่ เฉพาะในรูปแบบตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือ ทรัพย์สินด้วย จำแนกรูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ออกเป็น ๗ รูปแบบ คือ

๑. **การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)** หรือสินบน ซึ่งผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่างๆ นั้น ได้ส่งผลให้การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒. **การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือคู่สัญญา (Contracts)** เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติสถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน หรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทตนเอง

๔. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะไม่ว่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการโดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ปรึกษาสังกัดอยู่

๕. การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

๖. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork-barrelling) เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเองหรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะเรียกว่า ระบบอุปถัมภ์พิเศษ เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตนเข้าทำสัญญากับบริษัทของพี่น้องของตน

๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น (Influence) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของเครือญาติของตน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ความเสี่ยงการทุจริต

หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล
๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม
๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ในประชาชนทราบ
๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ
๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑. โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒. สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓. การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔. การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

๕. การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

๖. การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนซื่อเป็นคนเชอ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำให้การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบุญและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ได้แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ **ประกอบด้วย ๔ ประเด็น** ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน
- ๒) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
- ๖) การจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการ

เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ได้แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการ ดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจากจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑.ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นจะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

ระดับ โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	ระดับ โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง/ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact)

การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชนสื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มี

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของ เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ที่	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินการ	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง การทุจริต (Risk Score)	มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
๑	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก สะดวกในการ พิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘	การรับของขวัญ หรือผลประโยชน์ หรือการรับสินบน ๑. ใช้ตำแหน่ง หน้าที่ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก หรือผู้รับบริการ ๒. การรับสินบน ของขวัญหรือ ของกำนัลที่มีค่าซึ่ง ส่งผลต่อการปฏิบัติ หน้าที่	- เจ้าหน้าที่ มี ปัญหาทางด้าน การเงิน หรืออาจมี ความรู้จักเป็นการ ส่วนตัว - มีมาตรการการ ป้องกันการทุจริตที่ ไม่เพียงพอ - ขาดการควบคุม ติดตามการ ปฏิบัติงานจากส่วน ที่รับผิดชอบ - ช่องทางการให้ ประชาชนแจ้ง เหตุการณ์ทุจริต มี น้อยเกินไป	- คู่มือการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อนของ เทศบาลตำบลบ้านกลาง - ประกาศคณะกรรมการ พนักงานเทศบาลจังหวัด ลำพูน เรื่องหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขในการสอบสวนการ ลงโทษทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๙ - กฎหมายการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑	๑	๑	ไม่มีความเสี่ยง การทุจริต/ ความเสี่ยงน้อย	- ควบคุม กำกับดูแลให้ พนักงานราชการ พนักงาน จ้าง และเจ้าหน้าที่ในสังกัด เทศบาลตำบลบ้านกลางทุก คนให้ปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการ ทุจริตของเทศบาลตำบล บ้านกลาง - ควบคุม กำกับ ดูแลให้ พนักงานราชการ พนักงาน จ้าง และเจ้าหน้าที่ในสังกัด เทศบาลตำบลบ้านกลางทุก คนให้ปฏิบัติตามคู่มือ ผลประโยชน์ทับซ้อน	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน การทุจริต

ที่	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินการ	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง การทุจริต (Risk Score)	มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
๒	การใช้อำนาจตาม กฎหมาย/การให้ บริการตามภารกิจ	เจ้าหน้าที่ใช้ ตำแหน่งหน้าที่ ราชการเพื่อ ช่วยเหลือ อำนาจ ความสะดวกให้แก่ ผู้รับบริการหรือ บุคคลหนึ่งบุคคล ใดโดยเรียกรับ สินบนเป็นการ ตอบแทน	- เจ้าหน้าที่ มี ปัญหาทางด้าน การเงิน หรืออาจมี ความรู้จักเป็นการ ส่วนตัว - มีมาตรการการ ป้องกันการทุจริตที่ ไม่เพียงพอ - ขาดการควบคุม ติดตามการ ปฏิบัติงานจากส่วน ที่รับผิดชอบ - ช่องทางการให้ ประชาชนแจ้ง เหตุการณ์ทุจริต มี น้อยเกินไป	- คู่มือการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อนของ เทศบาลตำบลบ้านกลาง - ประกาศคณะกรรมการ พนักงานเทศบาลจังหวัด ลำพูน เรื่องหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขในการสอบสวนการ ลงโทษทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๙ - กฎหมายการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ประกาศนโยบายงดรับ ของขวัญของกำนัล ทุกชนิด เพื่อตอบแทนการ ปฏิบัติหน้าที่	๑	๑	ไม่มีความเสี่ยง การทุจริต/ ความเสี่ยงน้อย	- ควบคุม กำกับดูแลให้ พนักงานราชการ พนักงาน จ้าง และเจ้าหน้าที่ในสังกัด เทศบาลตำบลบ้านกลางทุก คนให้ปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการ ทุจริตของเทศบาลตำบล บ้านกลาง - ควบคุม กำกับ ดูแลให้ พนักงานราชการ พนักงาน จ้าง และเจ้าหน้าที่ในสังกัด เทศบาลตำบลบ้านกลางทุก คนให้ปฏิบัติตามคู่มือ ผลประโยชน์ทับซ้อน	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน การทุจริต

ที่	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินการ	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง การทุจริต (Risk Score)	มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	๑. ผู้มีอำนาจอนุมัติ หรือเจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้อง เลือกซื้อ หรือเลือกวิธีการ เจาะจงกับร้านที่ ตนเองรู้จัก หรือ พูดคุยได้ง่าย ๒. เกี่ยวกับการตรวจ รับงาน (๑) เจ้าหน้าที่ที่ ได้รับการแต่งตั้งเป็น คณะกรรมการ ขาดความรู้ในการ ตรวจรับงาน (๒) ผู้ควบคุมงานไม่ ควบคุมงานให้เป็นไป ตามแบบหรือมิได้ กำหนดรูปแบบ รายการและอาศัย ช่องว่างกฎหมายเอื้อ ประโยชน์แก่บุคคล กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง	- เจ้าหน้าที่ มี ปัญหาทางด้าน การเงิน หรืออาจมี ความรู้จักเป็นการ ส่วนตัว - มีมาตรการการ ป้องกันการทุจริตที่ ไม่เพียงพอ - ขาดการควบคุม ติดตามการ ปฏิบัติงานจากส่วน ที่รับผิดชอบ - ช่องทางการให้ ประชาชนแจ้ง เหตุการณ์ทุจริต มี น้อยเกินไป	- คู่มือการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อนของ เทศบาลตำบลบ้านกลาง - ประกาศคณะกรรมการ พนักงานเทศบาลจังหวัด ลำพูน เรื่องหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขในการสอบสวนการ ลงโทษทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๙ - กฎหมายการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ประกาศนโยบายงดรับ ของขวัญของกำนัล ทุกชนิด เพื่อตอบแทนการ ปฏิบัติหน้าที่ - ส่งเสริมคุณธรรมให้ พนักงานและผู้บริหารมี คุณธรรมและความโปร่งใส	๑	๑	ไม่มีความเสี่ยง การทุจริต/ ความเสี่ยงน้อย	- ควบคุม กำกับดูแลให้ พนักงานราชการ พนักงาน จ้าง และเจ้าหน้าที่ในสังกัด เทศบาลตำบลบ้านกลางทุก คนให้ปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการ ทุจริตของเทศบาลตำบล บ้านกลาง - ควบคุม กำกับ ดูแลให้ พนักงานราชการ พนักงาน จ้าง และเจ้าหน้าที่ในสังกัด เทศบาลตำบลบ้านกลางทุก คนให้ปฏิบัติตามคู่มือ ผลประโยชน์ทับซ้อน	จำนวน เรื่อง ร้องเรียน การทุจริต

ที่	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินการ	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	ระดับความ เสี่ยง การทุจริต (Risk Score)	มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
๔	การบริหารงาน บุคคล	กระบวนการสรรหา พนักงานจ้าง อาจมี การนำระบบอุปถัมภ์ หรือการรับบุคคลที่ เป็นเครือญาติหรือ บุคคลที่ตนเองได้รับ ผลประโยชน์ในการ เข้าทำงานใน หน่วยงาน	- เจ้าหน้าที่ มี ปัญหาทางด้าน การเงิน หรืออาจมี ความรู้จักเป็นการ ส่วนตัว - มีมาตรการการ ป้องกันการทุจริตที่ ไม่เพียงพอ - ขาดการควบคุม ติดตามการ ปฏิบัติงานจากส่วน ที่รับผิดชอบ - ช่องทางการให้ ประชาชนแจ้ง เหตุการณ์ทุจริต มี น้อยเกินไป	- คู่มือการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อนของ เทศบาลตำบลบ้านกลาง - ประกาศคณะกรรมการ พนักงานเทศบาลจังหวัด ลำพูน เรื่องหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขในการสอบสวนการ ลงโทษทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๙ - กฎหมายการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ประกาศนโยบายงดรับ ของขวัญของกำนัล ทุกชนิด เพื่อตอบแทนการ ปฏิบัติหน้าที่ - ส่งเสริมคุณธรรมให้ พนักงานและผู้บริหารมี คุณธรรมและความโปร่งใส	๑	๑	ไม่มีความเสี่ยง การทุจริต/ ความเสี่ยงน้อย	- ควบคุม กำกับดูแลให้พนักงาน ราชการ พนักงานจ้าง และ เจ้าหน้าที่ในสังกัดเทศบาลตำบล บ้านกลางทุกคนให้ปฏิบัติตาม มาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตของเทศบาล ตำบลบ้านกลาง - ควบคุม กำกับ ดูแลให้ พนักงานราชการ พนักงานจ้าง และเจ้าหน้าที่ในสังกัดเทศบาล ตำบลบ้านกลางทุกคนให้ปฏิบัติ ตามคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน - ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม และกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ตามระเบียบอย่างเคร่งครัด - กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ให้คะแนนให้มีความชัดเจนเพื่อ ลดการใช้ดุลพินิจของ คณะกรรมการสรรหา	จำนวนเรื่อง ร้องเรียนการ ทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

๑. โอกาสเกิดการทุจริต

ระดับ โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	ระดับ โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง/ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง/ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ผลกระทบ/ความรุนแรง

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชนสื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปราบกฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มี

